

ယနေ့တိုင် မေ့မရသည့်ကမ္ဘောဇတစ်ခွင် စာပေခရီးစဉ်

လင်းယုန်မောင်မောင်

ယနေ့တိုင် မေ့မရသည့်ကမ္မောဇတစ်ခွင် စာပေခရီးစဉ်

(၁)

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလဆန်းလောက်က လားရှိုးမြို့ ဝင်းနိုင်စာပေမှ(ဦး)ကိုဘိုနီ ကျွန်တော့်အိမ် ရောက်လာသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် အသက် ၇၆ နှစ်ပြည့်မြောက်သည့်အထိမ်းအမှတ်မွေး နေ့အခမ်းအနားအတွက် မုံရွာ(ကျွန်တော့်ဇာတိရပ်မြေ)သို့ ရောက်နေသဖြင့် ကိုဘိုနီကို မတွေ့လိုက်ရ ဘဲ လူချင်းလွဲသွားခဲ့သည်။ ကိုဘိုနီမှာလည်း သဘောကောင်း၍ လူအေးတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အ လျောက် လမ်းကြို၍ ဝင်နှုတ်ဆက်သည့်သဘောမျိုး ပြောသွားခဲ့သည်။

အမှန်စင်စစ် နောက်မှသိရသည်မှာ ကိုဘိုနီသည် ယခုအခါ လားရှိုးမြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ် ဇင်းအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆရာဝန်ကြီးကမ္မောဇနေရာတွင် ဝင်လုပ်နေရသဖြင့် သူ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်နေခိုက် လား ရှိုးမြို့နယ် မဂ္ဂဇင်းတစ်အုပ်ထုတ်ဝေရန် ရန်ကုန်သို့ စာမူတောင်းရင်း ဆင်းလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ် က ထိုအကြောင်းကို လုံးဝမသိရ။ နောက်မှ ထိုအကြောင်းကို သိရသဖြင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားပြီး ကိုဘိုနီထံ စာရေး၍ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ရန် စာမူလာတောင်းခြင်းဖြစ်ပါက စာကလေးတစ်စောင်တော့ ရေး ပေးထားခဲ့ဖို့ လိုပါသည်။ ထိုသို့သာ ရေးပေးထားခဲ့ပါက လားရှိုးမဂ္ဂဇင်းအတွက် ဆောင်းပါးတစ်စောင် ကျွန်တော် မဖြစ်ဖြစ်အောင် ရေးပေးမည့်အကြောင်း သူ့ထံ အပြစ်တင်စာ ရေးလိုက်သည်။

များမကြာမီ ကျွန်တော့်ထံသို့ လားရှိုးမဂ္ဂဇင်းရောက်လာသောအခါ ကျွန်တော်မှာ ထိုမဂ္ဂဇင်းကို ကြည့်ပြီး အကြီးအကျယ် စိတ်မကောင်းဖြစ်ကာ ဝမ်းနည်းသွားမိသည်။ ကမ္မောဇဆရာကြီးဦးခင်လှိုင်မှ အစ ကိုဘိုနီအပါအဝင် လားရှိုးစာပေသမားများ စုပေါင်းရေးသားထုတ်ဝေကြသည့်မဂ္ဂဇင်းတွင် လားရှိုး နှင့်အရင်းနှီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဟု ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ယူဆထားသည်ဖြစ်ရာ လားရှိုးမဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန် တော်ရေးသားသည့်ဆောင်းပါး မပါသည့်အတွက် "အင်္ဂါမစုံ"ဟူ၍ပင် ကျွန်တော် ယူဆမိသည်။

ယခုကဲ့သို့ ကျွန်တော်၏ဒုတိယဇာတိမြို့ဟူ၍ပင် ဆိုနိုင်သော လားရှိုးမှ စာပေအကျိုးတော် ဆောင် ရန်ကြီးအောင်ကိုမြင့်မောင်တစ်ယောက် ပေါက်ချလာပြီး လားရှိုးစာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့မှ လားရှိုးမဂ္ဂဇင်းအမှတ်(၂)ထုတ်ဝေမည်ဖြစ်၍ ဆောင်းပါးတောင်းခဲ့သည့်ကိုဘိုနီစာနှင့်ဆရာကြီးကမ္မောဇ ခင်လှိုင်၏ကျွန်တော့်ကျန်းမာရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်စွာဖြင့် စာရေးကာ လက်ဆောင်ပစ္စည်းများရောက် လာခဲ့ရာ လားရှိုးမဂ္ဂဇင်းအမှတ်(၂)အတွက် ကြိုးစားပမ်းစား အားရပါးရဖြင့် ဤဆောင်းပါးကို ရေးလိုက် ရပါသည်။

(၂)

သိန္နီနဲ့လားရှိုးက ရွာမိုးအုန်းဆင်
ခါမိုး မဟုတ်မထင် ရွာမိုးအုန်းဆင်...

ကျွန်တော် ၉ နှစ်သား ၁၀ နှစ်သားအရွယ် ငယ်စဉ်ကပင် လောဘာတီမမြဲရင်၏အထက်ပါသီချင်းကလေးကို မကြာခဏ အော်ဆိုခဲ့ဖူးသည်။ စာသားအဖွဲ့အနွဲ့ကောင်းသလောက် ရှမ်းရိုးရာအိုးစည်သံနောက်ခံဖြင့် သီဆိုတီးမှုတ်ထားသော ထိုသီချင်းကလေးကို အော်ဟစ်သီဆိုရင်း ကျွန်တော်သည် သီပေါ၊ သိန္နီ၊ လားရှိုးစသော မြို့များကို မြန်မာပြည်မြေပုံပေါ်တွင် မည်သည့်နေရာတွင် ရှိမှန်းမသိမီကပင် လွမ်းမောဖွယ်ရာ ကမ္ဘောဇဌာနေကို စိတ်ကူးဖြင့် မှန်း၍ လွမ်းခဲ့မိသည်။ သို့သော် ကမ္ဘာကြီးဟာ ကျဉ်းကျဉ်းကလေးပါဟူသော ဆိုရိုးစကားအရ ယခင်ငယ်စဉ်က ဘယ်နေရာ ဘယ်ဌာနေတွင် ရှိမှန်းမသိရသေး။ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ကမ္ဘောဇနယ်မြေသည် စာရေးဆရာဟူသောအရှိန်အဝါကြောင့် တစ်ခါတစ်ခေါက် ရောက်ခွင့်ရခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ အထောက်တော်လှအောင်၊ ဆရာဦးဖေချစ်(တွင်းသင်းစာဆို)နှင့်ကျွန်တော်တို့ ၃ ယောက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် အခြေအနေပေးသဖြင့် ဝေးခေါင်သီလံသည့်ကျောက်မဲဟောပြောပွဲမှတစ်ဆင့် နမ္မတူကို ဖြတ်၍ ဘော်တွင်းအထိ သွားရောက်ဟောပြောခဲ့သည်။ သို့သော် ကံမကောင်း အကြောင်းမလှသဖြင့် ကျွန်တော် ရောက်ဖူးချင်လှသော သိန္နီ လားရှိုးသို့ မရောက်ခဲ့ရပဲ ရန်ကုန်မှ စာနယ်ဇင်းတာဝန်များကြောင့် လားရှိုးနှင့်သိန္နီကို နီးလျက်နှင့်ဝေးခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှာ ၁၉၈၀ ပြည့်ဝန်းကျင်ဖြစ်သည်။

(၃)

သို့ပါသော်ငြား လားရှိုးနှင့်ကျွန်တော်သည် ကာလကြာမြင့်စွာ ရှောင်တိမ်း၍ မရပါ။ နှစ်ရှည်လများ ရှောင်ရှား၍မရပါ။ အချိန်အခါနှင့် ခေတ်စနစ်၏တောင်းဆိုချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံး စာပေဟောပြောပွဲများ အုံးအုံးကြွက်ကြွက် တစ်ခုနက် ကျင်းပလာသည့် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ဆရာကြီး ကမ္ဘောဇခင်လှိုင်၏ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုဖြင့် လားရှိုးမှစာပေသမားများသည် စာပေဟောပြောပွဲများကို နှစ်စဉ်ရက်ဆက်ကျင်းပလာခဲ့ရာမှ ပဋ္ဌာန်းဆက် မကုန်သေးသော လားရှိုးနှင့်ကျွန်တော်ဆရာစာပေဟောပြောပွဲကို အကြောင်းပြု၍ ပြန်လည်ဆုံစည်းမိကြသည်။

ထိုစဉ်က လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာတွင် မကြာခဏ အောင်မြင်ဆောင်းပါးများရေးသားပြုစုနေသော ဆရာကြီးကမ္ဘောဇခင်လှိုင်သည် လားရှိုးမြို့နယ် စာပေလုပ်သားဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရန်ကုန်မှ စာရေးဆရာများကို အလှည့်ကျဖိတ်ကြား၍ ကမ္ဘောဇတစ်ခွင်တွင် စာပေဟောပြောပွဲများကို နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့ရာမှ လုပ်သားနေ့စဉ် အယ်ဒီတာချုပ်ဦးလှမြိုင်၏အစီအစဉ်ဖြင့် ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်သည် ငယ်စဉ်ကပင် ရောက်ဖူးချင်လှသော "သိန္နီနဲ့လားရှိုး"သို့ ရက်ရက်ထိရောက်ခဲ့ရပါသည်။

မရောက်ခင်က ရောက်ချင်လှ၍ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ဆုတောင်းခဲ့၍လားမသိ၊ လားရှိုးသို့ ရောက်မည့်ရောက်တော့(အယ်ဒီတာချုပ်ဦးလှမြိုင်)နှင့်ဆရာကြီးကမ္ဘောဇခင်လှိုင်တို့ဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ်၍ သွားရေးလာရေး လေယာဉ်လက်မှတ်ရရေးများကို စီစဉ်ကြပါသည်။ ဤတွင် ဆရာကြီးကမ္ဘောဇခင်လှိုင်က အမျိုးသမီးစာရေးဆရာတစ်ယောက်ပါအောင် ခေါ်ခဲ့စေချင်သည်ဟုမေတ္တာရပ်ခံသဖြင့် ထိုစဉ်က ချင်းတွင်းပုံနှိပ်တိုက်တွင် ကျွန်တော်နှင့်နေ့စဉ်ဆုံတွေ့နေကြသောတက္ကသိုလ်မြစ်စမ်းကို ဆွေးနွေး

မေတ္တာရပ်ခံ၍ ခေါ်ခဲ့ရသည်။ ပို၍အဆင်ပြေသည်မှာ တက္ကသိုလ်မြစ်စိမ်းသည် ထိုနှစ်က အမျိုးသားစာပေ(ဝတ္ထုရှည်)ဆုကို "နောက်တိုး"ဝတ္ထုဖြင့် ဆွတ်ခူးရရှိထားသဖြင့် ပို၍ကျေနပ်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

သို့သော် နတ်တော်လဆန်းတစ်ရက်နေ့တွင် ဆုပေးပွဲသို့ တက်ရန် ရှိနေခဲ့ရာ လားရှိုးမြို့မှစာပေဟောပြောပွဲမှာလည်း ထိုနေ့တွင်မှ ကျင်းပပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် လားရှိုးဟောပြောပွဲသို့လိုက်ကြမည့်ဟောပြောပွဲအတွက် ဆရာသိပ္ပံမှူးတင်နှင့်ဆရာဌေးမောင်တို့က တစ်ရက်စော၍ သွားနှင့်ကြပြီး ကျွန်တော်က တက္ကသိုလ်မြစ်စိမ်းကို တစ်ရက်စောင့်၍ နောက်တစ်နေ့တွင်မှ လေယာဉ်ဖြင့် လိုက်ပါသွားကြရသည်။

ပထမနေ့က ဟောပြောပွဲ ကျင်းပထားသဖြင့် နောက်တစ်နေ့ ကျွန်တော်နှင့်တက္ကသိုလ်မြစ်စိမ်းတို့ ရောက်သွားသောအခါ လားရှိုးမြို့တွင် ဟောပြောပွဲမပြုလုပ်တော့ဘဲ ခေတ္တခဏအနားယူကာ နမ္မတူသို့ကားဖြင့် ထွက်ခွာလာခဲ့ကြပြီး နမ္မတူမှာပင် ဟောပြောကြရပါသည်။ ယခင် ပထမအခေါက် နမ္မတူသို့ အထောက်အပံ့အောင်တို့နှင့် ရောက်ခဲ့စဉ်က နမ္မတူမြို့ထဲသို့ မရောက်ခဲ့ရသော ကျွန်တော်သည် ယခုတစ်ခေါက်တွင်မှ မြို့ထဲသို့ အကျအနာရောက်ခဲ့ရပါသည်။ (တစ်ခုသိသာရန်မှာ ကျွန်တော်တို့ မြေပြန့်တွင် နမ္မတူဘော်တွင်းဟူ၍ တွဲခေါ်နေကြသော်လည်း အမှန်မှာ နမ္မတူနှင့်ဘော်တွင်းတို့မှာ တစ်မြို့စီဖြစ်၍ တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့မှာ ၇ မိုင်ခန့်ကွားဝေးပါသည်။) ထို့ပြင် နမ္မတူမြို့သည် စက်မှုမြို့တစ်မြို့ဖြစ်အဖြစ် ခန့်ညားသားနားလှသလို ဘော်တွင်းမြို့မှာလည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤလိုမြို့မျိုး တစ်မြို့တည်းသာရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

လားရှိုးမြို့သို့ ပထမဆုံးအခေါက် ရောက်ခဲ့ရသည့်စာပေဟောပြောပွဲမှာ တစ်သက်တာ မေ့မရနိုင်စရာခရီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုရောက်မှ ကျွန်တော် သိရသလောက် လားရှိုးမြို့သည် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း၏တိုင်းမြို့တော်ဖြစ်သည့်ပြင် ဆရာဝန်ကြီးကမ္မောဇခင်လှိုင်၏ဆရာဝန်ကြီးဟူသောဂုဏ်သိက္ခာနှင့်စာပေလုပ်သားဟူသောဂုဏ်အရှိန်အပါကြောင့် မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည်နယ်မှ မြို့ကြီးများ စုပေါင်း၍"ဝိုင်းကြီးချုပ်စည်"ဖြင့် ပြုလုပ်သော စာပေဟောပြောပွဲဖြစ်ရာ လားရှိုးမြို့တော်နှင့်တကွ အထက်ပိုင်းမှ သိန္နီ၊ ကွတ်ခိုင်၊ မူဆယ်၊ နမ့်ခမ်းစသည့်နယ်စပ်မြို့များအထိ ရှည်လျားထွေပြားလှသည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း ကျွန်တော်တို့သည်သာ သာမန်အရပ်သားအနေဖြင့် လုံးဝမရောက်နိုင်သော လုံးဝရောက်ခဲ့လှသော ကမ္မောဇတစ်ခွင် ပြုပြင်အောင် လှည့်လည်ဟောပြောခဲ့ကြသည်။

(၄)

ကျွန်တော်တို့သည် နမ္မတူဘော်တွင်းမှ ပြန်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ဆေးရုံကြီးတွင် ကျွန်တော်တို့အတွက် အထူးစီစဉ်ထားသည့်အခန်းများထဲတွင် ညအိပ်၍ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစောတွင် ဘတ်စ်ကားကြီးတစ်စီးဖြင့် သိန္နီကွတ်ခိုင်ဘက်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဟိုဘတ်စ်ကားကြီးတွင် လားရှိုးပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးမှ သူနာပြုများ၊ ဆရာဆရာမများ ကားတစ်စီးလုံး အပြည့်လိုက်ပါလာကြသည်ဖြစ်ရာ တကယ်ပျော်စရာ ခရီးထွက်လာကြသလို ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယမန်နေ့က နမ္မတူဘော်တွင်းသို့ ဆရာကြီး

ကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်း ယခုသိန္နီ ကွတ်ခိုင်ခရီးကိုမူ ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် လိုက်ပါလာ၍ ဂရုတစိုက်စောင့်ရှောက်ခဲ့သည်။

မူဆယ်တွင်လည်း မြို့ခံပါတီကောင်စီလူကြီးများကလည်း ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာအဖွဲ့နှင့် ဆရာကြီးကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မြို့ခံပါတီကောင်စီလူကြီးများကလည်း ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာအဖွဲ့နှင့် ဆရာကြီးကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်းကောင်း၊ လိုလေသေးမရှိ ကျွေးမွေးပြုစောင့်ရှောက်ကြသည်။ ထိုညက ကျွန်တော်နှင့်ဌေးမောင်သည် စီစဉ်ထားသောဧည့်ရိပ်သာတွင် မအိပ်ဘဲ ရွှေလီမြစ်ကမ်းနဖူးရှိ ဘိုတဲတစ်ခုတွင် အခြားလားရှိုးစာပေသမားများနှင့်အတူ အိပ်ကြသည်။ ညဘက်တွင် မြစ်ကမ်းနဖူးတွင် ထိုင်၍ စကားပြောကြရင်း နောက်တစ်နေ့ မနက်စောစော ရွှေလီမြစ်ကို ဖောင်ဖြင့် ဖြတ်၍ တရုတ်ပြည်ဘက်သို့ ခေတ္တရောက်ဖူးတယ်ဆိုရအောင် အလည်အပတ်သွားဖို့ စီစဉ်ထားကြသည်။ ယင်းအစီအစဉ်အတိုင်း ဆရာကြီးကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မြို့ခံပါတီကောင်စီလူကြီးများကလည်း ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာအဖွဲ့နှင့် ဆရာကြီးကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်းကောင်း၊ လိုလေသေးမရှိ ကျွေးမွေးပြုစောင့်ရှောက်ကြသည်။ ထိုညက ကျွန်တော်နှင့်ဌေးမောင်သည် စီစဉ်ထားသောဧည့်ရိပ်သာတွင် မအိပ်ဘဲ ရွှေလီမြစ်ကမ်းနဖူးရှိ ဘိုတဲတစ်ခုတွင် အခြားလားရှိုးစာပေသမားများနှင့်အတူ အိပ်ကြသည်။ ညဘက်တွင် မြစ်ကမ်းနဖူးတွင် ထိုင်၍ စကားပြောကြရင်း နောက်တစ်နေ့ မနက်စောစော ရွှေလီမြစ်ကို ဖောင်ဖြင့် ဖြတ်၍ တရုတ်ပြည်ဘက်သို့ ခေတ္တရောက်ဖူးတယ်ဆိုရအောင် အလည်အပတ်သွားဖို့ စီစဉ်ထားကြသည်။ ယင်းအစီအစဉ်အတိုင်း ဆရာကြီးကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မြို့ခံပါတီကောင်စီလူကြီးများကလည်း ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာအဖွဲ့နှင့် ဆရာကြီးကမ္ဘာ့မလိက်နိုင်သော်လည်းကောင်း၊ လိုလေသေးမရှိ ကျွေးမွေးပြုစောင့်ရှောက်ကြသည်။

မူဆယ်ဟောပြောပွဲအပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ဈေးနေ့ဖြစ်သဖြင့် ဈေးထဲတွင် တိုလီမိုလီများ လျှောက်ဝယ်ပြီး နမ့်ခမ်းသို့ နံနက်စာ စားပြီးချိန်တွင် ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ထိုခရီးစဉ်၏ထူးခြားချက်မှာ မြန်မာရာဇဝင်တွင် ထင်ရှားလှသည့်ရှင်မွန်လှ(စောမွန်လှ)၏ဆယ်လန့်ရွာကလေးသို့ ဝင်ရောက်လေ့လာခဲ့ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ရှင်မွန်လှ၏ရုပ်ရည်မှာ မည်မျှချောမောသည် မတွေ့မမြင်ဖူး၍ မသိခဲ့ရသော်လည်း အဆိုပါရွာမှ လုံမပျိုလေးများမှာ အားလုံးအချောအလှကလေးတွေ ဖြစ်နေသည်ကို ကျွန်တော်တို့အားလုံး သတိပြုခဲ့ကြသည်။

ထိုနေ့က သောင်းကျန်းသူများ လှုပ်ရှားနေသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာများ မရောက်လာကြတော့ဟုယူဆကာ နမ့်ခမ်းမြို့တာဝန်ခံများက ဟောပြောပွဲအစီအစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းထားခဲ့ကြရာ ကျွန်တော်တို့ရောက်သွားပြီး ညနေ ၆ နာရီလောက်တွင်မှ ကတိုက်ကရိုက် ဂျစ်ကားဖြင့် လှည့်လည်၍ ဟောပြောပွဲ ကျင်းပမည့်အကြောင်း လှည့်လည်ကျေညာခဲ့ရသည်။ ထိုညက ထိုသို့ ရုတ်တရက် ကမန်းကတန်း စီစဉ်လိုက်ရသော်လည်း ဟောပြောပွဲမှာ ပရိသတ်အထူးစည်ကားလှပါသည်။ ဟောပြောပွဲတာဝန်ခံများကလည်း ပရိသတ် ဤမျှများပြားမည် မထင်သဖြင့် လူ ၅၀၀ ခန့်အတွက်သာ နေရာထိုင်ခင်း စီစဉ်ထားခဲ့ရာ ပရိသတ်မှာ ၁၀၀၀ ကျော် ၁၅၀၀ ခန့်ဖြစ်နေပါသည်။

နမ့်ခမ်းတွင် ကျွန်တော် အမှတ်တရဖြစ်ခဲ့သည်မှာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး သာသနာပြုဆရာဝန်ဒေါက်တာဆီးဂရေ့စ်တည်ဆောက်ခဲ့သော ဆေးရုံကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဆေးရုံကြီးတစ်ခုလုံးမှာ အုတ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားခြင်း မဟုတ်ပဲ ကျောက်တုံးများကို စနစ်တကျစီ၍ ဆောက်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်ရာ အံ့ဖွယ်တန်နိုး ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

(၅)

နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ဈေးနေ့ဖြစ်နေသဖြင့် ဈေးထဲသို့ တပျော်တပါး ရောက်သွားကြပြီး နံနက်စာကို ဈေးထဲမှာ ရှမ်းရိုးရာအစားအစာများဖြင့် စားသောက်ခဲ့ကြပါသည်။ အချိန်မရသဖြင့် နံနက် ၈ နာရီသာသာခန့်တွင် ဘတ်စ်ကားကြီးဖြင့် ခရီးဆက်ခဲ့ကြရာ ဗျူဟာလမ်းအတိုင်း တောင်ပေါ်မှ ကား မောင်းလာခဲ့ကြသည်။

ကွတ်ခိုင်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့မှာ အနားယူချိန်မရတော့ဘဲ ဟောပြောပွဲကျင်းပ ရာခန်းမဆောင်ကြီးအတွင်းသို့ တန်းဝင်ကြရပါတော့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကွတ်ခိုင်မှမြို့လူ ထုနှင့်လူငယ်များမှာ စာရေးဆရာများ ရောက်လာမည်ဆို၍ နံနက် ၁၀ နာရီခန့်ကပင် လည်တဆန့်ဆန့် ဖြင့် စောင့်မျှော်နေကြရာ ကျွန်တော်မှာ များစွာအားနာသွားကြရပါသည်။

ကွတ်ခိုင်တွင် ဟောပြောပွဲမစမီ ပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းခဲ့ရသေးသည်။ အခြားမဟုတ်ပါ။ ကွတ်ခိုင်မြို့နှင့်မလှမ်းမကမ်း(၃ မိုင်ခန့်အကွာ)တွင် လေတပ်အုပ်စုတစ်စုရှိရာ ထိုလေတပ်မှ ရဲဘော် များကလည်း သူတို့စခန်းတွင် လာရောက်ဟောပြောရန် ဖိတ်ကြားကာ အစီအစဉ်ပြုလုပ်ထားကြခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။ အချိန်ကလည်း မရ၊ လားရှိုးပြန်ရောက်လျှင် သီပေါသို့ ဟောပြောပွဲဆက်ရဦးမည်ဖြစ် သည်။ သို့သော် ပြည်မနှင့်အလှမ်းကွာလှသည့်ပြည်နယ်တွင် တိုင်းပြည်တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြရ သည့်ရဲဘော်များ၏အလိုဆန္ဒကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းပေးလိုကြသဖြင့် တက္ကသိုလ်မြစ်မ်းနှင့်ဌေးမောင်တို့ ကွတ်ခိုင်တွင် ရှေ့မှ ဟောပြောခိုင်းပြီး သူတို့ဟောပြောနေခိုက် သိပ္ပံမှူးတင်နှင့်ကျွန်တော်နှစ်ယောက် က ကွတ်ခိုင်လေတပ်တပ်စုစခန်းသို့ ကားတစ်စီးဖြင့် ဒရုကြမ်းမောင်းသွားပြီး အချိန်ရသလောက် ဒရု ကြမ်းဟောခဲ့ပြောခဲ့ကြရပါသည်။

(၆)

ကျွန်တော်တို့၏ကမ္ဘောဇတစ်ခွင် စာပေဟောပြောပွဲခရီးစဉ်မှာ ဤမျှဖြင့် မပြီးဆုံးသေးပါ။ ထိုနေ့ က ကွတ်ခိုင်တွင် ဟောပြောခဲ့ကြပြီး ဆက်လက်ထွက်ခွာလာခဲ့ကြရာ သိန္နီအရောက်တွင် ကျွန်တော် နှင့်သိပ္ပံမှူးတင်တို့ နောက်ချန်နေရစ်ခဲ့ရသည်မှာ အသွားတုန်းက စာပေဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ထိုစဉ် က ကျွန်တော် မပါသဖြင့် ကျွန်တော်၏ဟောပြောချက်ကို သိန္နီပရိသတ်က ကြားလိုသဖြင့် ထိုသို့ နောက်ချန်နေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်တော်အတွက် အဖော်ရစေရန် သိပ္ပံမှူးတင်က သူပါ နေရစ်ခဲ့မည်ဟုဆိုကာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ဟောပြောခဲ့ကြရသည်။

သိန္နီဟောပြောပွဲတွင် ကျွန်တော် မမေ့နိုင်သည်မှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့်က လူငယ် တစ်ယောက်အနေဖြင့် စွဲလမ်းနှစ်သက်၍ တသသ ဖြစ်ခဲ့ရသော လေဘာတီမမြရင်၏"သိန္နီနဲ့လားရှိုးက ရွာမိုးအုံဆင် ခါမိုးဟုတ်မထင်"ဟူသော ခေတ်ဟောင်းသီချင်းကို ကာယကံမြောက် သီဆိုဟောပြောခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံမှူးတင်ကလည်း တယောပြားလေးတစ်လက်ဖြင့် သူ ငယ်စဉ်က ကြိုက်နှစ်သက် သော သီချင်းများကို အားရပါးရ သီဆိုပြခဲ့ရာ ကျွန်တော်တို့ ဟောပြောပွဲမှာ စည်စည်ကားကား မြိုင် မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်ဖြင့် ပျော်စရာ ကောင်းလှသည်။

(၇)

သီပေါဟောပြောပွဲတွင် ကျွန်တော်တို့ ၄ ယောက်စလုံး ဟောပြောခဲ့ရာ ၂ နာရီကျော် ၃ နာရီ နီးပါးမျှ ကြာသွားခဲ့သည်။ သည်အထဲတွင် ထုံးစံအတိုင်း နောက်ဆုံးပိတ် အိတ်နှင့်လွယ်တတ်သော သိပ္ပံမှူးတင်က တစ်နာရီနီးပါးမျှ ကျောင်းသူကျောင်းသားအများစုဖြစ်နေသော ပရိသတ်အား စာပေ ဗဟုသုတလိုက်စားရန်နှင့်ပညာကို ငယ်စဉ်ကပင် ရှာဖွေသင့်ကြောင်း ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်များဖြင့် ဟော ပြောသွားခဲ့ရာ အားလုံးကပင် စိတ်ဝင်တစား နားထောင်ခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော့်အဖို့မူ ငယ်စဉ်ကပင် သီပေါဘုရင်၊ သီပေါစော်ဘွားဟူသောအမည်များကို ကြားဖူး နားဝရှိနေသဖြင့် သီပေါကို စိတ်ဝင်စားခဲ့ရသည်။ သို့သော် အချိန်မှာ ညဉ့်နက်လှပြီဖြစ်၍ ၉ နာရီကျော် မှ ဟောပြောပွဲပြီးဆုံးသွားခဲ့ရာ မြို့တွင်းမြို့ပြင် လေ့လာရန် မပြုလုပ်နိုင်ပဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော် သည် သီပေါမှ ည ၁၀ နာရီခန့်မှ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။

လားရှိုးမြို့ တည်းခိုရာအခန်းသို့ ရောက်သောအခါ ညဉ့်သန်းခေါင်နီးပါး ရှိနေပြီဖြစ်၍ ကျွန် တော်တို့အားလုံးသည် အဝတ်အစား အထုပ်အပိုးများကို ကတိုက်ကရိုက် သိမ်းဆည်းထုပ်ပိုးကြရပါ သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နက်ဖြန်နံနက်ထွက်မည့်လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ အပြီးပြန်ကြရန် စီ စဉ်ထားသောကြောင့်တည်း။

(၈)

ငယ်စဉ်ကပင် လားရှိုးကို မှန်းဆတမ်းတ၍ ရောက်ဖူးချင်လှသော ကျွန်တော်သည် "ရောက်စ ရှိလျှင် ရောက်ချင်ချင်"ဟူသောစကားအတိုင်း အဆိုပါခရီးရှည် စာပေဟောပြောပွဲအပြီး နောက်(၇)ခန့် အကြာ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံရောက်ရှိခဲ့ပြန်ပါသည်။

ယခုတစ်ခေါက် ကျွန်တော်နှင့်အတူ လားရှိုးဟောပြောပွဲသို့ လိုက်ပါလာကြသူများမှာ ကာတွန်း ဆရာငွေကြည်၊ ကဗျာဆရာကြီးမင်းယုဝေ၊ စာပေဝေဖန်ရေးသမားမောင်စွမ်းရည်နှင့်ကျွန်တော်အပါ အဝင် ၄ ယောက်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် ဒုတိယခရီးသို့ လိုက်ပါရန် ရည်ရွယ်ချက်လည်း မရှိ။ ယခုတစ်ခေါက် ရောက် ခဲ့ဖူး၍ ပြုပြင်အောင် သွားခဲ့လာခဲ့ဖူးသဖြင့် လိုက်ဖို့ စိတ်မကူးခဲ့။ သို့သော် ရန်ကုန်မှ ဟောပြောပွဲစီစဉ် သူ ကိုသောင်း(ဦးလှမြိုင်)ကရော လားရှိုးမှဆရာကြီးကမ္မောဇကပါ လိုက်ဖြစ်အောင် လိုက်ခဲ့ပါ။ အရင် က ရောက်ဖူးပေမယ့် မရောက်ဖူးသေးတဲ့နေရာတွေအတွက် Guide(လမ်းပြ)အဖြစ်နဲ့ဆက်ဆက်လိုက် ခဲ့ပါ"ဟု အတန်တန် တိုက်တွန်းကြသဖြင့် ယောင်ပေယောင်ပေနဲ့ ပါသွားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထုံးစံအ တိုင်း လားရှိုးသို့ လေယာဉ်ဖြင့် နံနက်ပိုင်းတွင် ရောက်ရှိသွားခဲ့ကြသည်။ နံနက်စာ စားပြီးလျှင် ပြီးချင်း အချိန်မဖြုန်းတော့ပဲ နမ္မတူကို ဖြတ်ရုံသာ ဖြတ်သွားခဲ့သော်လည်း ယခုတစ်ခေါက်တွင်မူ နမ္မတူစာပေ

လုပ်သားများက ဟောပြောပွဲအတွက် အခမ်းအနား စီစဉ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဧည့်ခံပြုစုရာတွင် လည်း လိုလေသေးမရှိ ပြုစုခဲ့ကြသည်။

နမ္မတူမြို့မှာ အပြင်ကကြည့်လျှင် သာမန်မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း မြို့တွင်းသို့ ရောက်မှ မြို့အ နေအထားကြီးမားသလောက် စက်မှုလုပ်သား အင်အားများပြားသည့်မြို့ကြီးတစ်မြို့ ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ ရသည်။ လားရှိုးနှင့်ရေစက်မကုန်သေးသောကျွန်းတော်သည် စတုတ္ထအကြိမ် လားရှိုးသို့ ဆရာကြီး ကမ္မောဇ၏အစီအစဉ်ဖြင့် စစ်မြေပြင်သို့ စာပန်းချီစာအုပ်များ ပို့ရန် နောက်တစ်ခေါက် ထပ်မံရောက်ရှိခဲ့ ရပြီ။ နောက်ဆုံးတစ်ခေါက် တရုတ်ပြည်သို့ လေ့လာရေးခရီး သွားကြရာတွင်လည်း ပန်းချီကျော် သောင်း၊ ဘဝတက္ကသိုလ်ကိုနေဝင်းနှင့်အတူ နောက်တစ်ကြိမ် ရောက်၍ ဆရာကြီးအိမ်မှာပင် တည်းခို ခဲ့ကြသည်။

နမ္မတူမှအပြန်တွင် အဆင်သင့် စောင့်ကြိုနေသော လားရှိုးစာပေဟောပြောပွဲအပြီးတွင် သိန္နီ နှင့်ကွတ်ခိုင်တွင် သွားဟောပြောခဲ့ကြရသည်။

ကွတ်ခိုင်ဟောပြောပွဲမှာ ညနေ ၃ နာရီခန့်တွင် စတင်၍ ၆ နာရီခန့်တွင် ပြီးဆုံးသွားခဲ့ရာ တပ်မ တော်ဗျူဟာမှူး၏အိမ်မှ ဧည့်ခံသော ညစာစားပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့ကြရသည်။

ထိုနေ့က ညစာစားပွဲတွင် ဗျူဟာမှူးက "ဆရာတို့ထဲက မသောက်တတ်တဲ့လူ ပါသလား"ဟု မေးခဲ့ရာ ဆရာမင်းယုဝေ၊ မောင်စွမ်းရည်နှင့်ငွေကြည်တို့က မသောက်တတ်ပါ"ဟု ဆိုသဖြင့် ညစာစား ပွဲတွင် ကျွန်တော်တစ်ယောက်ကို အရက်ဖြင့် ဧည့်ခံ၍ ကျန်စာရေးဆရာများကို ဘီယာဖြင့် ဧည့်ခံခဲ့ သည်။ ညစာစားပွဲအပြီးတွင် ဗျူဟာမှူးက ကျွန်တော့်အတွက် မော်ဆိုင်း(တရုတ်)အရက်တစ်ပုလင်း လက်ဆောင်ပေးလိုက်သေးသည်။ ကြွအိုးကလေးဖြင့် ထည့်ထားသော မော်ဆိုင်းအရက်ကို ရန်ကုန် ရောက်မှ တရုတ်နှစ်သစ်ကူးတွင် သောက်မည်ဟုစိတ်ကူးထားခဲ့သည်။ သို့သော် မောင်စွမ်းရည်က "မြီး ကြည့်ချင်လိုက်တာ"ဟုဆိုကာ အဖုံးကို ဖွင့်လိုက်သဖြင့် ကျွန်တော်မှာ အတော်မကျေမနပ်ဖြစ်သွားခဲ့ သည်။

ကွတ်ခိုင်မှ လားရှိုးသို့ ပြန်ရောက်ပြီး မန္တလေးသို့ကားဖြင့် ပြန်လာခဲ့သည်။ ကျောက်မဲတွင် တစ် ပွဲဟောရန် ကျန်နေသေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျောက်မဲမြို့ခံများကလည်း ကျွန်တော်တို့အား ဟို တယ်တစ်ခုတွင် နေရာချပေးပြီး လိုလေသေးမရှိ။ ဧည့်ခံကြပါသည်။ ကျောက်မဲတွင် စာရေးဆရာမ မကျည်းတန်ကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။

ကျောက်မဲမှ မန္တလေးသို့ အပြန် ဂုတ်ထိပ်တံတားတွင် ဆရာမင်းယုဝေက ဂုတ်ထိပ်တံတားပေါ် သို့ မရောက်ဖူး၍ ခြေကျင်ဆင်းလျှောက်ခဲ့ပါသေးသည်။ နယူးယောက်၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတံတားကြီး၊ လန်ဒန်မှ သိမ်းမြစ်တံတားကြီးကို ဖြတ်ကျော်ဖူးပါလျက် ဂုတ်ထိပ်တံတားကို မဖြတ်ဖူးသေးသော ဆရာမင်းယုဝေအား ကျွန်တော်က ခေတ်နောက်ကျနေပြီဟု ကျီစယ်လိုက်သည်။ ပို၍ဆိုးသည်မှာ ထို

နေ့ ထိုအချိန်အထိ မင်းယုဝေသည် မုံရွာသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖူးသေးဟုသိရသဖြင့် "ဒီလို ဆို မုံရွာမရောက်ဖူးသေးရင် မြန်မာပြည်ကို မနံ့သေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ"ဟု နောက်ပြောင်လိုက်ရာ ဆရာ မင်းယုဝေမှာ တဟဲဟဲဖြင့် ရယ်ကျဲကျဲလုပ်နေပါသည်။

ယခုသော်မူ လားရှိုးသို့ မရောက်သည်မှာ ၁၀ နှစ်ပင် ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ အတိတ်မှ လားရှိုးစာပေ ဟောပြောပွဲမှာ အရိပ်ပမာ ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။

လင်းယုန်မောင်မောင်

မှတ်ချက်။ ။ ၂၀၀၁-ခုနှစ်ထုတ် လားရှိုးမဂ္ဂဇင်း၊ စာမျက်နှာ-၅၂ မှ ၅၇ ထိ ပါသော ဆောင်းပါးကို ပြန်လည်၍ စာစီရိုက်ထားပါသည်။